OPINII

TIMPUL EFECTIV DE JOC — CONDIȚIA LUPTEI PENTRU CÎT MAI MULT FOTBAL

Jocul de fotbal cuprinde în desfășurarea sa o serie de acțiuni, purtate alternativ în sensul celor două direcții de atac, care au ca scop final obținerea victoriei.

Privite în ansamblu, aceste acțiuni dau jocului un aspect complex, variat în ceea ce privește natura și intensitatea lor, dar în același timp discontinuu, datorită unor perioade de întrerupere relativ scurte, impuse în mod normal de cadrul și cerințele specifice desfășurării lor.

Intreruperile de joc — reprezentînd de regulă efectul neîncadrării acțiunilor în limitele regulamentului — prezintă o importanță direct proporțională cu numărul și durata lor, ele determinînd sub raport cantitativ timpul efectiv de joc, iar din punct de vedere calitativ, valoarea spectacolului fotbalistic.

În mod obișnuit jocul este întrerupt în una din următoarele categorii de situații:

— ieșirea mingii în afara terenului de joc, fie pe laturile terenului, fie prin depășirea liniei de poartă;

— comiterea unor infracțiuni sancționate de regulament: jocul periculos, lovirea adversarului, jucarea mingii cu mîna, poziția de ofsaid etc;

— înscrierea unui gol;

— la intervenția conducătorului de joc pentru restabilirea ordinei în interiorul și în jurul terenului etc.

Din situațiile mai sus enunțate, *rezultă că numai în cazul înscrierii golului, întreruperea jocului are un rol pozitiv*, acesta reprezentînd de fapt rațiunea acțiunii întreprinse. În celelalte cazuri, tendința limitării și chiar a eliminării cauzelor întreruperilor — fie că acestea au un caracter intenționat sau nu — trebuie să caracterizeze jocul modern, dinamic și sportiv.

Este interesant de remarcat că ceea ce determină în primul rînd apariția micropauzelor dintre acțiunile de joc este *gradul de pregătire al jucătorilor* în general și, în primul rînd, tehnica lor individuală, aceasta reflectîndu-se în modul de execuție al diferitelor elemente și procedee tehnice în condițiile luptei cu adversarul. *O echipă pregătită la un nivel superior va comite mai puține greșeli în joc și va căuta să asigure acțiunilor sale o cît mai deplină cursivitate, pînă la finalizarea ei.*

O a doua cauză importantă privind originea întreruperilor, o constituie *miza jocului*, aceasta influențînd în mod deosebit asupra duratei variabile a perioadelor de pauză dintre acțiuni, provocate cel mai adesea în mod intenționat de jucători ca măsură de ordin tactic, pentru modificarea ritmului de joc, pentru cîștigarea timpului necesar reorganizării dispozitivului de apărare sau menținerea rezultatului.

Nu trebuie trecut cu vederea faptul că o altă parte din întreruperile de joc se datoresc însăși *particularităților practicării jocului de fotbal*, în care folosirea piciorului pentru executarea majorității elementelor tehnice, pune probleme dificile în ceea ce privește echilibrul ca și îndemînarea specifică ale jucătorilor.

Ținînd seama de aceste considerente este firesc ca jocul, desfășurat chiar în condiții normale, să fie fragmentat mai mult sau mai puțin de un număr de întreruperi, care în anumite condiții apar mai reliefate sau mai neobservate, după caz.

Una din aceste condiții o constituie *frecvența* acestor întreruperi, a cărei pondere în aspectul general al jocului, al dinamismului său ca și în valoarea sa spectaculară, poate fi dedusă mai lesne din datele tabelului nr. 1:

	ÎNTÎLNIRI	CAUZA ÎNTRERUPERII DE JOC								
		ARUNC. MARG.	AUT POARTA	LOVIT. COLȚ	FAULT	HENȚ	OFSAID	GOL	DIVERSE	TOTAL ÎNTRE-RUPERI
1	PETROLUL-RAPID	61	27	9	35	3	4	0	3	142
2	RAPID-ST. ROȘU	46	20	7	33	6	13	1	2	128
3	RAPID-POLI. TIM.	33	24	12	31	5	11	2	2	120
4	STEAUA-F. FĂL.	33	35	14	19	0	4	6	1	112
5	DINAMO-PROG.	44	20	12	17	2	3	2	5	105
6	ELVEȚIA-ROM.	20	25	9	26	4	4	8	1	97
7	ROMÂNIA-ITALIA	30	19	18	19	1	6	1	0	94
8	ROM.-KARLS.	20	24	16	15	4	8	3	0	90
9	CELTIC-INTER	24	22	10	22	1	4	3	0	86

Analizînd aceste date, putem desprinde cîteva concluzii mai importante și anume:

— *situațiile cele mai frecvente ale întreruperii jocului sînt determinate de trimiterea mingii în afara terenului de joc* — lateral în primul rînd — *precum și de comiterea faulturilor;*

— *totalul general al întreruperilor de joc întrunește valorile cele mai mari în meciurile echipei Rapid din ultima parte a campionatului, ediția 1966/67, ceea ce dovedește atît tensiunea deosebită a desfășurării întîlnirilor, cît și orientarea spre un joc economic, fără complicații, dar și hotărît pînă la folosirea — în caz de nevoie — a oricărui mijloc pentru menținerea unui rezultat favorabil;*

— *frecvența întreruperilor de joc scade* — independent chiar de miza jocului — *atunci cînd valoarea formațiilor sau a jucătorilor este mai ridicată; exemplul întîlnirilor disputate la nivelul echipelor reprezentative și în mod deosebit întîlnirea Celtic-Inter, un adevărat etalon în ceea ce privește pretențiile unui fotbal modern;*

— *existența întreruperilor de joc este o situație obiectivă care rezultă din înseși regulile și practica fotbalului, totuși, cerințele spectacolului sportiv impun reducerea lor la minimum și în primul rînd a acelora determinate de depășirea limitelor regulamentare, sau de caracterul intenționat al provocării lor.*

Aspectul general al jocului nu este condiționat numai de frecvența întreruperilor, ci și de *durata* lor, care, exprimată în secunde, variază de la limitele minime la cele maxime, în funcție de cauza care a determinat întreruperea, de distanța la care se găsește mingea față de locul repunerii ei în joc, precum și în raport cu interesul manifestat pentru reluarea jocului.

În urma unor observații, efectuate în decursul unui număr apreciabil de întîlniri, am putut stabili limitele perioadelor de întreruperea jocului în următoarele categorii de situații:

— *trimiterea mingilor în afara liniilor laterale ale terenului de joc* = 5—10 secunde; mai rar, durata întreruperii coboară sub 5 secunde, după cum sînt și cazuri cînd se ajunge la 20 sec., în special atunci cînd degajările în afara terenului au un caracter intenționat și sînt favorizate și de o anumită complicitate a publicului;

— *ieșirea balonului dincolo de linia de poartă*, indică de regulă tendința de finalizare a acțiunilor, dar și o lipsă de precizie în expedierea loviturilor. Timpul scurs pînă la repunerea mingii în joc din colțul careului mic, este de obicei mai mare: 15—25 sec. și poate depăși această durată în cazul cînd se urmărește menținerea rezultatului;

— *întreruperea jocului în cazul acordării unei lovituri de colț* durează între 5—20 sec. și aceasta în funcție de distanța la care a ieșit mingea din teren și de felul cum se execută lovitura, direct sau prin combinație;

— *comiterea unei neregularități în joc* — fault sau henț duce la întreruperi care variază ca durată de la 5—25 sec. în funcție de locul unde s-a produs infracțiunea. Durata mai mare pînă la reluarea jocului este caracteristică numai în cazul executării loviturilor libere din apropierea porții adverse cînd, de regulă, se formează zidul de protecție.

— *cînd este semnalată o poziție de ofsaid*, durata întreruperii este de 5—15 sec., limita maximă fiind atinsă numai în cazul cînd jucătorul surprins în situația respectivă continuă încă acțiunea, chiar după fluierul arbitrului;

— *înscrierea golului* produce una din cele mai mari întreruperi ale jocului, cu o durată medie de 30 sec., datorită atît ceremonialului ocazionat de acest eveniment, cît și timpului necesar reluării dispozitivului inițial de către jucătorii ambelor echipe;

— *oprirea jocului* la intervenția arbitrului întîlnirii pentru cauze diverse: rănirea unui jucător, restabilirea ordinei în teren sau în imediata sa apropiere etc., reprezintă cazuri mai rare, dar care atunci cînd se ivesc, provoacă întreruperi pe o durată mare, care ajung pînă la cîteva minute.

Ținînd seama de aceste situații, care se pot ivi în cursul desfășurării jocului, durata generală a întreruperilor, cronometrate în cadrul fiecărei întîlniri, menționate în tabelul nr. 1 se prezintă după cum urmează:

Întîlniri	Durata întreruperilor
1. *Petrolul-Rapid*	42'
2. *Rapid—St. Roșu Bv.*	38'30"
3. *Rapid—Pol. Timișoara*	36'40"
4. *Steaua—Foresta*	36'
5. *Dinamo—Progresul*	32'20"
6. *Elveția—România*	31'
7. *România—Italia*	29'30"
8. *România—Karlsruhe*	29'
9. *Celtic—Internationale*	28'15"

Rezultă, așadar, că o partidă de fotbal, în cazurile de față, are o durată de joc efectiv variind de la 48' —62', ceea ce reprezintă, în procente, 54—70% din totalul timpului regulamentar afectat unei întîlniri.

Sînt însă situații în care limitele de mai sus — stabilite totuși după un număr insuficient de exemple — sînt depășite în ambele sensuri, ajungîndu-se ca *timpul efectiv jucat să fie chiar mai mic de 50% sau mai mare de 75%.*

Consecințele acestei stări de fapt sînt deosebit de importante, atît în ceea ce privește organizarea procesului de pregătire cît și din punct de vedere al spectacolului sportiv. *Consider că problema valorii unei întîlniri este condiționată, printre altele, și de durata sa efectivă care determină la rîndu-i un număr mai mare de acțiuni, grație cărora jocul capătă un caracter mai dinamic, mai spectaculos.*

Este firesc, așadar, ca realizarea acestui deziderat să înceapă cu limitarea acțiunii cauzelor care contribuie la apariția întreruperilor jocului, pentru reducerea numărului și duratei acestora, folosindu-se în acest scop cele mai variate și mai eficace mijloace.

Principala cale — după părerea mea — *care trebuie să ducă la reducerea numărului de întreruperi și la mărirea duratei timpului efectiv de joc, este aceea a pregătirii complexe a jucătorilor.* O echipă bine pusă la punct va căuta să joace cît mai mult, în primul rînd din plăcerea de a juca și apoi datorită încrederii și siguranței pe care ți-o dă buna pregătire.

Dintre factorii antrenamentului sportiv, *un rol principal revine pregătirii tehnice* — grație căreia jucătorii vor comite un număr mai redus de greșeli (în degajări, centrări, deschideri, preluări, deposedări etc.) — care generează în mod frecvent întreruperi, în special prin ieșirea mingii în afara terenului de joc.

De asemenea, *nu trebuie neglijat rolul pregătirii psihice*, menit să contribuie la un echilibru moral, indiferent de miza întîlnirii și la un respect față de adversar, caracterizat printr-o atitudine de sportivitate și joc regulamentar.

O a doua cale prin care se poate contribui la mărirea duratei timpului efectiv de joc, este aceea a unei *activități corespunzătoare în teren a arbitrilor.*

Nu trebuie trecut cu vederea faptul că *maniera unora de a conduce întîlnirile influențează în mod nefavorabil asupra cursivității jocului, dîndu-i acel aspect fragmentat* care-ți lasă impresia de ceva neterminat în permanență.

Concepția modernă caracterizează, printre altele, fotbalul ca un joc atletic și bărbătesc, și de aceea, este normal ca — atunci cînd nu se constată intenția comiterii infracțiunii — *jocul să fie lăsat liber în desfășurarea lui, chiar dacă în disputa pentru minge, unul din combatanți a fost dezechilibrat sau a avut de suferit de pe urma unei confruntări directe, în care de drept trebuie să cîștige cel mai bun.*

În aceeași idee, trebuie înțeleasă și aplicarea legii avantajului, care constituie un mijloc foarte eficace în ceea ce privește îmbunătățirea aspectului spectacular al jocului.

Arbitrilor li se oferă și posibilitatea luării unor măsuri care să contribuie la mărirea timpului efectiv de joc: *avertizarea și chiar eliminarea jucătorilor, care în mod intenționat și repetat provoacă întreruperi de lungă durată; prelungirea meciului cu numărul corespunzător de minute pierdute din cauza întreruperilor* etc.

În sfîrșit, a treia cale care ar putea contribui în mod real la mărirea duratei efective a unui meci este o problemă de perspectivă și ea se referă la unele încercări și propuneri de *modificarea actualului regulament de joc.*

Personal, mă asociez ideii ca unele situații de joc la momente fixe — provocate de cele mai multe ori cu destulă ușurință și care au o pondere substanțială în calcularea timpului de joc efectiv — să fie pe cît posibil limitate de prevederi regulamentare mai drastice ca de ex.: *repunerea mingii în joc de la marginea terenului să se facă printr-o lovitură liberă indirectă executată cu piciorul; trimiterea mingii dincolo de linia de poartă de către echipa în apărare să fie penalizată cu o lovitură de colț normală*, în cazul cînd balonul a ieșit în porțiunea cuprinsă între linia de 16 m. și colțul terenului și printr-un corner mic, în cazul cînd mingea a ieșit în spațiul de teren cuprins între linia de 16 m. și poartă.

Problema principală este ca, în funcție de cerințele fotbalului modern, *să fie folosite toate mijloacele regulamentare pentru ca timpul de joc să aibă o durată cît mai mare care să se apropie, dacă este posibil de limita ei superioară, pînă la 75 de minute.* Este evident că și în acest caz vor exista mici perioade de întrerupere însumînd, în cazul de față 15 minute, dar consider normal ca aceste întreruperi să facă parte din jocul propriu-zis, ele reprezentînd un scăzămînt admis și chiar necesar, care poate trece neobservat în noile condiții de desfășurare a întîlnirii.

În ceea ce privește propunerea — discutată în diferite foruri de specialitate — privind încadrarea întîlnirilor de fotbal într-un timp de joc efectiv, asemenea baschetului sau hocheiului pe gheață, consider că aceasta este nespecifică fotbalului, sport a cărui largă răspîndire și organizare competițională ar necesita instalații tehnice prea costisitoare și greu de realizat pe scară națională, cel puțin în prezent.

Pe de altă parte, socotesc că aplicarea unui sistem de cronometrare a timpului de joc efectiv ar scădea din frumusețea întîlnirilor de fotbal, prin crearea neîngrădită a unor pauze, care i-ar submina dinamismul și l-ar transforma într-o întrecere cu o slabă legătură între acțiuni și cu posibilități reduse în ceea ce privește schimbările de situații, realizarea surprinderii etc.

În concluzie, trebuie menționat că, *lupta pentru cît mai mult fotbal* — dorință unanimă a iubitorilor acestui sport — *trebuie să aibă în vedere, pe lîngă interesul major al îmbunătățirii calității jocului și aspectul său cantitativ, exprimat prin tendința continuă de mărirea duratei timpului efectiv de joc.*

MIHAI IONESCU
antrenor C.S. Steaua

SĂ FIE SPORITE DIMENSIUNILE TERENULUI DE JOC...

Aceasta este părerea lui Karoly Soos, antrenorul selecționatei de fotbal a R. D. Germane.

„În prezent, spune el, selecționatele naționale ale diferitelor țări încearcă toate schemele tactice posibile: 4+2+4; 4+3+3 etc. Totodată nu se poate afirma că fotbalul se dezvoltă în ansamblu într-una din cele două direcții: ofensivă sau defensivă. Fiecare echipă tinde să treacă rapid de la o apărare masivă la o contraofensivă cu superioritate numerică. Jucătorii englezi și cei sovietici au prezentat la campionatul mondial din 1966 o formă aproape ideală unei asemenea tactici. Și fotbaliștii de la „Internazionale" Milano o stăpînesc la perfecție. Cred că această cale de dezvoltare care s-a conturat cît se poate de clar nu aduce nici un prejudiciu frumuseții jocului de fotbal.

Acum, cu privire la reguli. Consider că modificarea lor și asimilarea cu cele existente în hochei nu va fi eficientă. Împărțirea terenului de fotbal în trei zone și introducerea unui număr limitat de jucători în apărare nu va da nici un rezultat, după părerea mea, după cum nu va îmbunătăți situația nici introducerea de schimbări în regulile referitoare la situația „aut" (în afara terenului), Mă pronunț numai pentru ca de acum înainte lovitura să nu fie executată cu mîna, ci cu piciorul, adică la fel cum se execută lovitura liberă Aceasta corespunde mai mult caracterului fotbalului.

Pentru a face jocul mai spectaculos și a mări numărul de goluri, cred că ar trebui mărite dimensiunile terenului la aproximativ 120×80 m. Și iată de ce. În prezent, fiecare fotbalist are o rază de acțiune afectată numai lui, în care se deplasează. Or, sarcinile tactice stabilite de antrenori și pregătirea fizică mereu crescîndă a jucătorilor fac ca terenul de joc de azi să fie, pur și simplu, prea îngust. Ca urmare, lipsesc momentele tari.

Extinderea terenului ar conferi fotbalului mai multă acuitate, ar pune în fața antrenorilor noi probleme tactice, ar permite jucătorilor să dobîndească mai mult spațiu de mișcare".